

Tartu Lastekunstikool

Põhiõppe õppekava

Lisa 4

Vormiõpetuse ja kaasaegse skulptuuri ainekava

1.1 Ainekava lühikirjeldus

Vormiõpetuse ainekava määrab kindlaks aine õpingute eesmärgid ja sisu. Ainekavas käsitletakse õppe eesmäärke, õpitulemusi, hindamist, õppesisu ning ainega seotud õppematerjale ja kirjandust. Vormiõpetuse tunnis tegeletakse ruumilise mõtlemise arendamisega läbi käelise tegevuse. Vormiõpetus arendab laste loomingulisust, vormitunnetust ja nägemisoskust. Tundides kasutatakse ruumiliste esemete voolimiseks enamasti savi. Kaasaegse skulptuuri tundides kasutatakse enamasti tehismaterjale nagu näiteks traat, penoplast, tardvaht jne. Lisaks tutvutakse kunstieluga – külastades näitusi nii virtuaalselt kui õppekäikudel galeriidesse, muuseumidesse, linnaruumi. Osaletakse töötubades ja konkurssidel.

I–III kursusel on kaks vormiõpetuse tundi nädalas. IV kursusel on kaks kaasaegse skulptuuri tundi nädalas. Õppeaasta jaguneb kaheks semestriks. Õpe toimub enamasti stuudiotunni vormis. Stuudiotund sisaldab ülesande püstitust, kavandamist, töö teostamist, pidevat tagasisidet ja lõpptulemuse analüüsi ja hindamist. Vajadusel õpet individualiseeritakse õppijale või grupi võimetele ning tempole sobivaks.

1.2 Õppe eesmärgid ja õpitulemused

Vormiõpetuse eesmärgiks on arendada õpilastes ruumilist nägemisoskust ning arusaamist mahust, proportsioonidest, staatikast ja dünaamikast. Õpitakse tundma plastilis-mahulise modelleerimise ja konstrueerimise võtteid ja vahendeid. Arendatakse vaatlus-, kujutamise- ning eneseväljendusoskust. Õpitakse tundma erinevaid skulptuuris kasutatavaid materjale. Õpitakse töövõtteid, töökultuuri ja tööohutust. Samuti on eesmärgiks õpilaste loomingulisuse ja sotsiaalsete pädevuste arendamine. Õpitulemused on välja toodud alljärgnevalt iga kursuse kirjelduse juures.

1.3 Hindamine

Kasutatakse kujundavat, mitteeristavat hindamist. Vormiõpetuse tundides antakse tööprotsessile pidevat tagasisidet. Valminud tööd pildistatakse ülevaatuks ainekomisjonis.

I Kursus

Vormiõpetus

Õppe eesmärgid ja õpitulemused

Eesmärk on omandada alusteadmised skulpturaalsete vormide loomiseks peamiselt savist. Arendada loovust, ruumilist mõtlemist, käelist osavust, nägemismälu ning jälgendamisoskust. Tutvustada keraamiliste esemete valmistamise põhitõdesid. Kasvatada õpilastes korraarmastust ja töökultuuri. Õpetada sallivust ja grupitööd.

I kursuse lõpuks õppija:

- tunneb ära ja kasutab põhilisi töövahendeid : steka, voolimisalus, silmusraud, rull;
- tunneb savi omadusi;
- teab ja kasutab voolimisel geomeetrilisi kujundeid;
- on voolinud oma võimetele vastavalt elusloodust: loomi, linde, putukaid, taimi;
- on voolinud naturist lihtsama vormiga esemeid;
- on voolinud loovust ja fantaasiat nõudvaid ülesandeid;
- on valmistanud keraamilise anuma või pisiplastika;

- saab aru mõistetest sügavus, laius, kõrgus ja osade omavahelised suurusuhted;
- on harjutanud meeskonnatööd.

Õppesisu

- Savi põhiomadused: erinevad olekud, kasutusviisid, savi ettevalmistamine.
- Töövahendid: stekad, silmusraud, alused, savirull, pahtlilabidas.
- Põhilised töövõtted: veeretamine, muljumine, lamedaks surumine, väljavenitamine, vormi ülesehitamine tükkaaval, vormi vaatlemine erinevatest suundadest.
- Põhivormide tundmaõppimine: kera, kuup, koonus, silinder, püramiid.
- Vormi kirjeldamisel kasutatavad mõisted: sügavus, laius, kõrgus, ees, taga, horisontaal, vertikaal, pealtvaade, külgsvaade.
- Natuuri järgi voolimine: lihtsa vormiga esemed, taimed, puuviljad jms.
- Lihtsad vabavormilised reljeefid.
- Loovust arendavad ülesanded: fantaasialoomad ja -taimed, karakterid.
- Keraamilise eseme valmistamine koos glasuurimisega.
- Individuaalne ja grupitöö.
- Elemendi kordamisel põhinev jäljendusülesanne püsivuse ja täpsuse arendamiseks.
- Pimevoolimine.

II Kursus

Vormiõpetus

Õppe eesmärgid ja õpitulemused

Teisel kursusel kinnistatakse eelmisel aastal õpitut ja omandatakse uusi oskusi. Eesmärk on arendada süvenenud suhtumist õppetöösse, head jäljendamisoskust, töötappide planeerimist, täpsust ja korrektsust. Õpitakse keerukamaid võtteid ja vahendeid ning tutvutakse uute materjalidega. Pööratakse tähelepanu pinnafaktuuride loovale kasutamisele.

II kursuse lõpuks õppija:

- valminud tööd on võrreldes eelmise kursusega sidusamad, viimistletumad ja teemakesksemad;
- on omandanud uued töövõtted: mõõtmine sirkli abil, märkimine, rullimine, tööde säilitamine, pakkimine, kipsi segamine, valamine, raiumine;
- tunneb uusi mõisteid - staatiline, dünaamiline, (a)sümmeetriline, naturilähedus;
- suudab kavandada ja analüüsida oma loomingut;
- on tegelenud raidkunstiga ehk eseme loomisega ülearuse massi eemaldamise põhimõttel;
- on tegelenud plastikaga ehk vormi tükkaaval ülesehitamisega;
- on teinud töö eseme suurendamise või vähendamise põhimõttel;
- on tegelenud keerulisest esemest koopia valmistamisega;
- on tegelenud kõrg- ja madalreljeefi modelleerimisega ja valanud selle kipsi;
- on tegelenud karkassile dünaamilise skulptuuri valmistamisega;
- on tegelenud keraamikaga;
- tunneb ja on ohutult kasutanud uusi töövahendeid: sirkel, kummitops, meisel, haamer, lihvpaber, kaitseprillid;
- jälgib töökoha korrashoidu.

Õppesisu

- Kõrg- ja madalreljeef; geomeetriline, figuraalne või vabavormiline reljeef.
- Kipsi omadused ja kasutamine; kipsivalu; kipsitöök vajalikud vahendid (kummitops, segamispulk, pahtlilabidas, aluskile, vaha, vedelseep, vaseliin, meisel, haamer, traat,

- näpistangid); tööde pakkimine ja säilitamine.
- Skulptuuri mitmekesisus ning erinevad valmistamisviisid: vaba- ja pisiplastika kasutades karkassi.
 - Õpitakse ehituskivi töötlemist skulptuuriks mahu eemaldamise põhimõttel.
 - Lühi- ja pikaajalised kompositsiooniülesanded looduse, inimeste, fantaasia, tehiskeskonna, eesti rahvakultuuri ja maailmakultuuri teemadel.
 - Keerulise eseme täpne koopia kasutades skulptuurisirkleid.
 - Eesmärgi püstitamine, kavandamine ja töö viimistlusastme määramine.

III Kursus

Vormiõpetus

Õppe eesmärgid ja õpitulemused

Eesmärk on õppida inimese anatoomilist ehitust: skelett, asendid, süvendatult inimese kehaosade kujutamist. Proovitakse erinevaid skulptuuri väljendusviise: klassikaline- ja ekspressiivne stiil. Harjutatakse keerulisemaid vormiõpetuse tehnikaid.

III kursuse lõpuks õppija:

- on modelleerinud silma, nina, kõrva, suud, kätt ja jalga;
- on modelleerinud pead ja inimfiguuri, arvestades proportsioone ja mahte;
- on katsetanud erinevate väljendusstiilidega;
- teab mõisteid: stiliseerimine, deformeerimine, ekspressiivsus ja minimalism.

Õppesisu

- Pea osade modelleerimine: silm, nina, suu, kõrv.
- Pealuu, pea konstruktsioon, juuste üldistatud kujutamine.
- Mõisted vormihari ja vormipõhi; stiliseerimine.
- Inimese käe ja jala modelleerimine.
- Inimfiguuri stiliseerimine: krokii täisfiguurist, inimkeha peamised mahulised vormid ja proportsioonid.

IV Kursus

Kaasaegne skulptuur

Õppe eesmärgid ja õpitulemused

Neljandal kursusel on vormiõpetuses fookuses kaasaegne skulptuur, kus tutvutakse kaasaegse vormikeelega. Valmistatakse skulptuure, kasutades tänapäevale omaseid materjale ja väljendusvahendeid. Arendatakse kontseptuaalset ja vormilist mõtlemist, vormiharmonia tunnetust ning käelisi oskusi. Tutvutakse kaasaegsete kunstnike ja nende loominguga. Traditsiooniliselt valmib kas individuaalselt või grupitöös ühe semestri lõpuks suuremahuline kontseptuaalne skulptuur või installatsioon koolimaja õue. Teisel semestril esitletakse väikesemahulisi kontseptuaalseid töid.

IV kursuse lõpuks õppija:

- kavandab oma tegevust;
- loob erinevatest materjalidest ruumilis-vormilisi kontseptuaalseid, dekoratiivseid või arhitektoonilisi objekte;
- esitleb oma kavandeid ja/või valminud töid kursusekaaslastele;
- on tutvunud erinevate kunstistiilidega;
- on teadlik erinevate materjalide ja tehnikate kasutamise võimalustest;

- on tutvunud tehismaterjalidega ning kasutanud neid kompositsioonide loomisel;
- omab ülevaadet Eestis ja mujal tegutsevatest skulptoritest ja nende loomingust.

Õppesisu

- Kunstistiilid (kubism, abstraksionism, funktsionalism, popkunst, kineetiline kunst, minimalism, maakunst, kitš, hüperrealism, installatsioon) ning eri stiilidest lähtuvalt kolmemõõtmeliste kompositsioonide võimalikud lahendused.
- Ebatraditsioonilised modelleerimistehnikad ja materjalid: vedela kipsi sisse kastetud riidetükkide, kile, penoplasti, makrofleksi, traadi, silikooni, papjeemašee, kipsmarli jms. kasutamine modelleerimisel; looduslike, töödeldud ja sünteetiliste materjalide julge ja loov kasutamine; erinevad tehnilised võtted sõltuvalt kasutatavast materjalist.
- Objekt ruumis: avatud ja suletud ruum, ruumikompositsioon, ruumiline kompositsioon, kompositsioon ruumis.
- Loomeprotsessi teadlik juhtimine: loomingulise probleemi iseseisev püstitamine, huvide ja kalduvuste arvestamine tegevuse planeerimisel, töö kavandamine ja maketi valmistamine, lahendusvariantide analüüsimine ning olulise ja mitteolulise eristamine, idee väljendamiseks sobiliku materjali (sh savi) leidmine, kogumine ja kasutamine.
- Grupitöös kompromissi leidmine ja sünergia loomine, dialoog õpetajaga.
- Tutvumine maailma ja eesti skulptorite loominguga.